

Hétfői

FRISS ÚJSÁG

Független politikai, közgazdasági és társadalmi hetilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Nic. Filipescu (v. Arany J. u.) 3.Felelős szerkesztő és kiadó:
Joláthy B. ZoltánElőfizetési árak:
Romániában egy évre 200 Lei
Csehszlovákiában egy évre 90 cK.

Gazdasági

és kulturális szervezkedésünk égető szükségéről nem egy cikkben szögeztük le álláspontunkat. Az erők fölösleges pocskolása volna meddő és kilátástalan politikai harcokat folytatni, amelyek túlmennek kisebbségi egzsiztsági megvédésénél. Kisebbségi helyzetünkben a politika csak a ventilátor szerepét töltheti be, mely által levegő jut a tudónkba, hogy biztosíthassuk ama szerveinknek egészséges funkcióját, amely szervek kulturális és gazdasági megerősödésünket vannak hivatva szolgálni. A magyarságnak kulturális és gazdasági téren annyi tennivalója van, hogy ha jövőjét komoly elgondolással fogja fel, nincs is arra ideje, hogy erejét meddő politikai harcokban fecsérelje el. Napnap után látszik, hogy kulturális és közgazdasági erőviszonyaink a változott idők parancsoló szavát meg nem értő magunktartása következtében miként mállanak szét. Mindenki csak a saját nyomorult énjét nézi és félti. Az összesség érdekeivel, a közkinccsel nem akar senki sem törődni. Iskoláink és más kulturális intézményeink egymásután adják be a derekukat, mert nem vagyunk elég jó magyarok megnyitni erőszeneinket azok támogatására. Intézményeinket egy nép nem törődömsége és hitvány önzése juttatja a megsemmisülés örvényébe. — Nincs elég szó, nincs elég betű és nyomdafesték, hogy népünk öntudatába bele tudjuk vésmi kulturális és közgazdasági intézményeink — fenntartásának, megvédésének és fejlesztésének szükségességét! ... Megváltozott az idők járása felettünk. Más körülmények más feladatokat parancsolnak ránk. Jaj nekünk és jaj a mi utódainknak, ha e népfaj multja, sivar jelene és erősen bizonytalan jövője hiába kiabálja füleinkbe a kötelességeket, melyeket el kell végeznünk, ha élni akarunk! ...

„Exelsior”

Kávé és Tea behozatal
Carei Nagy piac sarok
A legfinomabb kávé és
Tea beszerzési forrása

Bűnvádi feljelentés a szatmári „Autonóm Orth. Izraelita Hitközség Elöljárósága” ellen.

Freund Chaimék erőszakosan bitorolják a hatalmat

(Szatmár, aug. 28) A szatmári „Autonóm Orth. Izraelita Hitközség” kebelében már évek óta dúló áldatlan harcok motívumai és egyes fázisai a nagyközség körében már annyira ismeretesekek, sőt ellenszenvesek, hogy azokról írni is szinte már kellemetlen s így el tudjuk képzelni, hogy erről olvasni egyenesen gyűlöletes lehet. Ha nem lennének mi is meggyőződve arról, hogy ennek a jobb sorsra érdemes hitközségnek ezek a harcok csak ártalmára vannak és nem biznának benne, hogy a jelenleg hatalmon levők végre is befogják látni, hogy makacs önfajtságukkal csak ártanak az összesség érdekeinek, akkor talán nem is tartanók érdemesnek, hogy ezzel a most már csakugyan egy egész hitközség békéjét feláldozó harcnak nevezhető csatározással még továbbra is foglalkozzunk. De éppen ezért, mert ez most már a legkomolyabban veszélyezteti egy számba vehető néprétegünk belső békéjét, — tartjuk kötelességünknek vétót emelni az erőszakosságok ellen, aminek tulajdonképpen nincs más magyarázata, minthogy néhány nekivadult fatalista hatalmi túltengésből, a szó legszorosabb értelmében terrorizálni akar egy nálánál hatalmasabb tömeget, azt a tömeget, amely józan megfontoltsággal nem akar egy csoda-rabbít a főrabbi székeben látni. — Egyik legutóbbi „rendkívüli” számunkban már részletesen foglalkoztunk ennek a főrabbi választásnak összes kritériumaival s megírtuk azt is, hogy Freund Chaimék, a vakmerő fatalisták, — minő erőszakossággal tartják fenn a hitközség élén vezető hatalmukat s arról is tüzetesen számoltunk be, hogy minő galád és agyafutur módon akarják ráerőszakolni a szatmári hitközség többségben levő ellenzéki zsidóságára azt a rebbit, aki jó lehet elismert tudós pap, de

aki a felvilágosodottabb szatmári zsidóságnak még sem kell. — Ennek az átkozott erőszakoskodásnak most abban robbant ki az egész jellemzője, hogy Róthstein Jakab hitközségi tag egy formális bűnvádi feljelentést adott be a jelenlegi vezetőség ellen a szatmári ügyészségen, amelyben azzal vádolja meg Freund Chaim hitközségi elnököt és merész csatlósait, hogy a hitközség alapszabályainak ellenére a markában tartja a hatalmat, a vezetést és alapszabályellenesen végzi a kifizetéseket az előljáróság pénztárából, ami tulajdonképpen egyértelmű a sikkasztással. — Az ügyészség ezt a feljelentést a vizsgálóbíróhoz tette át, ahol már napok óta folynak a tömeges kihallgatások. Szatmár zsidóságának békéje, nyugalma

Vajjon

lehet-e munkakörében meghagyni azt a köztisztviselőt, aki még a kötelessége teljesítéséhez szükséges törvények ismeretével sem rendelkezik?!

tehát, amint ebből is látszik, — ugyancsak alaposan fel van dülva s ez mind csak azért, mert Freund Chaim makacs erőszakosságából engedni nem akar. — Elvégre mégis csak botrány, hogy egy maroknyi csoport ennyire terrorizálni akarjon egy nálánál hatalmasabb tömeget. Teitelbaum Joel pedig, akinek feltétlen tudomásának kell lenni ezekről az áldatlan harcokról, — hallgat, pedig egy valóban bölcs rabbinak éppen most volna az ideje arra, hogy egy erőlyes nyilatkozattal elejét vegye a további harcoknak, amely csakis a hitközségi élet és az erők szétforgácsolására vezethet.

Kofa rémuralom a piacon

Garázdálkodnak a kofák és azt hiszik, hogy az erdőben vannak

(Szatmár, aug. 29) A napokban a piac környékén jártunk és egy szokatlan csöndre letünk figyelmesek. Oda mentünk. A csoport közepén egy kofa-asszony hevesen gesztikulált s a levegőbe fel-fel csapott karjaival úgy nézett ki hirtelen, mintha hat könyöke lett volna. A hangja, az borzasztóan artikuláltan, de egyben fületsértően rikácsoló is volt. Közéleben nem lehetett tartózkodni, mert öblös száján nemcsak hangok, hanem vegytanilag eselleg analízálható elemek, ételmaradékok is röpködtek szeret-széjjel. A tömegből egy uriaszonyka bontakozott ki. Hozzá léptünk. Mi a baj? — kérdeztük. S végre nagy nehezen, a sirástól el-elcsukló hangon elpanaszolta, hogy a piaci kofákkal már nem lehet bírni. Mihelyt alkudni mer valaki a zöldségre, vajra, tojásra — mászsás gorombaságokat vágnak a fejéhez és olyan triviális kifejezéseket ordítanak, hogy még egy vadonban nőtt is elpirulna

hallatukra.

Ez valóban tarthatatlan állapot. — Elvégre a kofa-asszonyok nem tekinthetik személyes sértésnek, ha nem hajlandó valaki megadni az általuk megszabott magas árakat. Ezt a rémuralmat a hatóság figyelmébe ajánljuk. A piaci biztosoknak ne csak az legyen a kötelességük, hogy ellenőrizzék a helypénzeket, hanem arra is ügyelniük kell, hogy a kofák ne sérteggessék a vásárlókat, ha alkudozni merészelnék. Kérjük a hatóságot, teremtsen rendet a piacon, mert ma-holnap a háziasszonyok már ki sem mennek menni a piacra.

Halmes fogászati műterem

Satu-Mare,

Verbőczy uccá 11. (Kath.

Legényegylettel szemben)

Készít: műfogakat, arany fogkoronákat és fogtöméseket.

650 lej, új finom
gyermekkoost
Hermannál

Krausz a kereskedők körében keresi kétes karakterét

— Akinék a fején vaj van —

(Sztarmár, aug. 27) Vannak emberek, akiknek a fejéről a már oda kérgesedett vaját még az idei forró kánikulai meleg sem volt képes elolvasztani. De ha ezek az emberek véletlenül belesodródna abba a légáramlatba, amely őket a nyilvánosság perzselő reflektor fénye elé állítja, akkor beáll náluk egy bizonyos olvadási periódus, amely alatt fűhöz-fához szaladgálnak és igyekeznek lehetőleg mindenki elhíttetni, hogy a már olvadásnak indult vaj nem is az ő fejükről csereg. Így vagyunk most a Krausz Hermann esetével is. Krausz Hermannról, a volt rövid-áru igazgatóról ugyanis megirtuk, hogy vaj van a fején, illetőleg család miatt eljárás van ellene folyamatban. — Krausz azóta fűhöz-fához szaladgál és azt igyekszik mindenki előtt igazolni, hogy olyan ár-

talán, mint a husvéti-bárány. Krausz most a kereskedők körében keresi különösképpen kétes karakterét és fenyegetődik. De nehogy azt higgye valaki, hogy mi ennek a fenyegetőzésnek akár a legcsekélyebb fontosságát is tulajdonítanánk. Óh! — Dehogy! Hiszen ezt is csak azért irtuk meg, hogy ez se maradjon titokban, mert mi mindent megtudunk és így azt is tudjuk, hogy Krausz Hermann agyafurt elgondolással terveket sző, — csak hogy mi átlátunk az ő állásító szövése is. Tehát csak szöje-szöje Krausz továbbra is terveit, mi igazán nem törődünk vele, — csak egyre figyelmeztetjük Krauszt jó előre: sokkal okosabban tenné, ha e helyett bűnbánóan viselkedne, mert hiszen tételes törvényeink sem olysígoruak a megbánó bűnössel szemben.

Glückmann 75 %-os hadirokkantát is kielégíti s amellyel mi is megleszünk elégedve. Ennek a kellemetlen ügynek egyébként, hogy mellesleg megcsúgjuk azt is, még az a pikáns íze is meg van, hogy Konstantinovits Szofrán, akinek egy uccával lejobb kenyeres bódéja van a Str. Avram Jancu (v. Teleki u.) sarkán, kevés forgalmat bonyolít le s úgy gondolta, hogy jobb lenne a bódéjával a Hunyadi ucca sarkára átvándorolni, — ott legalább

mindjárt konkurrens is lenne a közelben levő Konstantinovits Demeter kenyeres boltjának, — tehát megpályázta Glückmann helyét. Mi nem állítjuk, hogy ennek a kenyér irigy kenyeresnek a kérése összefüggésben volna a Glückmannak kézbesített határozattal, de azt talán még csak a vak is látja és észre veszi, hogy az eseményeket valahogy igen furcsán hozta közlésébe egymáshoz így ilyenkor — a pusztá véletlen — magát kimagyarázni szokott Fátum.

Ahol törvénytervezet készül a megengedett gyilkosságokról

Csehszlovákia új büntető törvénykönyvet kap rövidesen. A parlament elé kerülő, már teljesen kész törvénytervezet a cseh sajtó behatolán ismerteti. — Mindenestre olyan érdekes részletei vannak a tervezetnek, amelyek eddig egyedülállóak a kulturnemzetek jogszolgáltatásaiban. A tervezet szerint lesz törvényileg megengedett gyilkosság is Csehszlovákiában, nevezetesen: a gyógyíthatatlan beteget két orvos szakvéleménye alapján bárki megölheti. Kivételesen egy orvos véleménye alapján is meg lehet ezt tenni, de ez esetre utólagos törvényeségi boncolás rendelő el. A tervezet nem ismer öngyilkossági bűnrészséget. Akik az öngyilkosság elkövetését méregnek, vagy más eszköznek nyújtásával elősegítik, nem büntethetők. A cseh törvénytervezetnek a magzat-elhajításra is új álláspontja van. Az anya, a-

kinék már van három gyermeke, a negyedik magzatot elhajthatja. Ez a törvényes felhatalmazás az erőszakkal terhessé tett anyát is megilleti a s helyett foglalhat a magzatelhajtás akkor is, ha a gyermekáldás kedvezőtlenül befolyásolja egy család gazdasági helyzetét. Vajjon, mit szólnak ehhez azok, akik a fejlődő embercserében az élet gyönyörű, szent ígérteit látják és hirdetik. Mi nem tudunk gyönyörködni ebben a modern mentalitásban, amely a materiális szociál-politikai doktrínák agymagyarázásával intézményesen akar alátámasztani a gyilkolásra való hajlamokat és emberi könynyelműségeket. — Hová jutotunk?!... — Hová süllyedtünk?!... kérde a csehországi magyar lapok. — Bizony. Hová süllyedtek a csehek és mire fog ez vezetni — kérdejük mi?!...

Az embertelenség netovábbja

Hogyan akar Goschi városi főmérnök egy 75 %-os hadirokkantat megfosztani kenyérétől

(Sztarmár, aug. 27) Ha az emberi gyarlóságokat megkülönböztetéstől súly szerint tudnók lemérni, akkor a Sztarmár városában található összes nehezebbek is kevésnek bizonyulnának annak a gyarlóságnak a lemerésénél, — amelynek súlyát megállapítani nem mi, hanem a nyilvánosság ítélőszéke egyedül hivatott. A nyilvánosság fóruma elé visszük tehát az emberi gyarlóság alábbi legujabb hajtását s így remélünk orvosságot kapni egy szerencsétlen, 75 %-os hadirokkant bajára, akit Goschi, városi főmérnök érthetetlen vandalizmussal most meg akar fosztani kenyérétől, pedig maga az a szó: „75 %-os hadirokkant“ — éppen elegendő volna ahhoz, hogy még Dsingsiz Kán höhérjait is kíméletre bírja. — Az államhatalom egyik legelismerésre méltóbb és legpéldásabb intézkedése volt az, amely szigorúan meghagyta, hogy az ország területén trafik engedélyek kizárólag csak hadirokkantoknak adható ki. Így jutott trafik engedélyhez Glückmann Béla 75 %-os hadirokkant is, kinek trafik-bódéja ott található a Str. Regele Ferdinand (v. Attilla u.) és a Strada Corvinilor (v. Hunyadi u.) sarkán. Glückmann hadirokkant a

trafik engedélyek kiosztásakor ezelőtt öt esztendővel szerződést kötött Sztarmár városával tizenötévi időtartamra erre a bódéra, amely Glückmannnak ezelőtt öt évvel negyvenötezer leibe került. Goschi, főmérnök azonban mit sem törődik ezzel a szerződéssel, amely még 10 évi háboríthatatlanságot biztosít Glückmannnak, de Goschi főmérnök arra sem hederít, hogy az államhatalom kívánta kenyérhez juttatni a háború egyik megnyomorított hőst, — hivatalos ukázt menesztett Glückmann, 75 %-os hadirokkant bódéjához, amelyben kiadja a parancsot, hogy Glückmann 24 óra alatt távolítsa el az ucca sarkáról bódéját, mert azon a sarkon a forgalom miatt az meg nem tűrhető. Így!... Nos, vajjon mit szól ehhez városunk közvéleménye? ... De vajjon mit szól ehhez városunk magisztrátusa, aki — szeretnők hinni, — hogy szintén az emberi könyörületesség álláspontjára helyezkedett akkor, amikor Glückmann az a tizenötévi jogot kapott? ... Nos, vajjon mit szólnak az urak ehhez? ... Feleletet várunk az embertelenség eme non plus ultrája kérdésére! ... De olyan feleletet, amely nemcsak a közvéleményt, hanem

Iparügyek

— Az Iparos Otthon az elmúlt kedden este tartotta szokásos havi választmányi ülését, amelyen szóba került az Otthon helyiségét bérlő „Uránia“ lejárt szerződésének meghosszabbítása. A választmány több tagja ellenezte a szerződés meghosszabbítását azon az alapon, mert az „Uránia“ mindaddig nem tartotta be a szerződésileg kimondott azon kötelezettségét, hogy a mozi által magrongált épületet a saját költségén tartozik kijavítani. E kérdés körül élénk vita támadt, míg végre is abban állapodott meg a választmány, hogy kebeléből egy bizottság tüzetesen vizsgálja meg a kérdést s csak ezen bizottság jelentése után fog a választmány a szerződés újból való megkötése tár-

gyában véglegesen határozni. — A magunk részéről — amennyiben a felmerült differenciák elsimíthatók — kíváncsún várjuk a szerződés megkötését, mert részint tudomásunk szerint az „Uránia“ tekintélyes bérösszeget fizet s így a helyiség biztos jövődelmi forrását képezi az Otthonnak, de másrészt azért is, mert Sztarmár németi-i részének ez a mozi az egyedüli szórakozóhelye, amely mégis csak vonzza az embereket s így a mozi látogató közönség nagyban hozzájárul ennek az egyébként teljesen kihalt város-rész forgalmának emeléséhez, amely nemcsak az Otthon épületében bérelt, hanem a körülötte csoportosuló üzletek forgalmára is befolyással van. — Az Iparos Otthon vezetőinek tehát számolniuk kell azzal a megszívlelendő körülménnyel is, hogy

Ha kellemesen akar szórakozni
akkor keresse fel a teljesen újjá varázsolt

Vasuti restit,

ahol a legkényesebb igényeknek is meg felelő komfortban részesül. Izletes és kintűnő házi kosztja, elsőrendű fajborai jobb időkre emlékeztet. Figyelmes kiszolgálás mellett olcsó és jó abbonoma kapható.

RÓTH LAJOS ÉS TÁRSA BANKHÁZ

TELEFON: 41. és 136.

Valuták

csekkek, arany, értékpénzek vétel, eladása

STRADA LUCACIU (HAM JÁNOS UCCA) 10. TÖRVÉNYSZÉK MELLETT

Kölcsönök, Betétek

legelőnyösebben idegen valutában is

Sorsjegyszatály

Húzás minden hónapban Milliós nyeremények

TELEFON: 41 és 136.

Biztosítóosztály

A Steua Romaniei volt Phönix Bécsi főigénykése

a többi bérlőinek ne okozza-
nak egy esetleges veszteséget,
ami ezen üzletek mai bérének
árszóját is nagyban veszélyez-
tetné.

A festő-ipari szakcsoport
igen szenvedélyes és elkésere-
dett hangú átiratban írt fel az
Ipartestület Elöljáróságához az
elmúlt hét folyamán a mosta-
nában állandóan felszínen levő
kontárkérdésben. Ez az átirat
kimerítően ismerteti Armas e-
löljáró azon meglepő kijelen-
tését, hogy: »ha a törvényeket
áttanulmányozza, megfogja to-
rolni a visszaéléseket, — to-
vábbá, — hogy a kontárok a-
zért szaporodtak el, mert a hi-
vatásos mesterek igen drágák.«
A festő ipari szakcsoport ezen
kijelentések nyomán arra ha-
tározta el magát, hogy ha az
Ipartestület beígért intervenció-
ja sem hozná meg a megki-
vánt eredményt, akkor egyön-
tetűen és egyszerre beadják
iparendélyüket, mert ha a
fent ismertetett felfogás ferde-
ségével kezelik továbbra is il-
letékes helyen a festők sérel-
meit, akkor már semmi jót sem
várhatnak s nem tehetik ki ma-
gukat továbbra is annak, hogy
a magas adók terhei mellett a
kontárok szedik el a munká-
kat az orruk elől, azok a kon-
tárok, akik iparendélyvel nem
bírnak és nem is fizetik a ma-
gas adókat.

HIREK

— **Selyemcsempészésen tet-
tenért futballisták.** Ismerte-
tes, hogy a szatmári Olimpia
bajnokcsapata az elmúlt vasár-
nap délután Nagyszőlősen ven-
dég-szerepelt és 4:1 arányban
vereséget szenvedett. Ezt a vere-
séget a bajnokok azzal akar-
ták elviselhetőbbé tenni, hogy
haza felé jövet autójukat meg-
törték különféle finom cseh-
szlovákiai selyem áruval. Azon-
ban a szemfüles határőrök meg-
neshették a dolgot és az autó-
ban eldugott selymet elkoboz-
ták s az autó utasait pedig le-
tartóztatták, akiket kellő iga-
zolás után szabadlábba enged-
tek ugyan, de az eljárás meg-
indult ellenük. Hírek szerint —
az eset miatt az illetékes ha-
tóságok többé nem adnak ha-
tárátlépési engedélyt az Olim-
pia csapata részére.

— **Józan ésszel az örül-**

tek házában. A szatmári ál-
lomáson keresztül a napokban
egy igen szomorú ember szá-
llítmány ment keresztül. Az or-
szág különböző vidékeiről 8
csendes örültet szállítottak a
sigheti örülték-házába. A vo-
nat, amely ezeket az élő-halot-
takat szállította, csak igen rö-
vid ideig vesztegelt a szatmári
állomáson s így nem jutott e-
legendő időnk ahhoz, hogy mind
a nyolc szerencsétlen ember-
társunk sorsa és kiléte felől in-
formáltassuk magunkat. — Azt,
akivel mi beszédbe elegyed-
tünk, Breicu Joannak hívják,
colosmonostori román földmü-
velő s állítása szerint nagy va-
gyonoknak birtokosa. Előadása
egy cseppet sem vallott örült-
re. Bámulatos szabáltsággal és
értelmesen felelt kérdéseinkre
s folyékony magyarsággal elő-
adta, hogy őt a veje, — Jilion
Pavel csendőrmester, a falu
kisistene nyilvánította örültnek,
hogy eltegye láb alól sigy sza-
badon garázdálkodjon az apó-
sa vagyonában. Erősen bizik
benne, hogy a sigheti elme-
gyógyintézetben rájönnek a ve-
je turpisságára s ha szabadon
engedik, akkor eljárást fog in-
dítani a veje ellen, — szemé-
lyes szabadság megsértése cí-
mén. — Breicu Joan ezen ki-
jelentéseit ajánljuk a sigheti el-
megyógyintézet igazgatóságának
és az ottani hatóságok figyel-
mébe.

A „Victoria“

kávéház a legkellemesebb
szórakozóhely. Állandóan a
legjobb fagyaltok, kávék,
minden este cigányzene.
Terász és kerthelyiség.

— **Halálra ítélték a híres
prágai ghetót.** A törtéce-
mi műemlékekben s egyéb his-
tóriai objektumokban oly gaz-
dag Prágát egyik világhíres ne-
vezettségétől fosztja meg a
modern városfejlesztés. Azugy-
nevezett Josefina városnegyed-
ben van messze évszázadok e-
gyik nevezetessége, a zsidó ghe-
to és az ősi zsidó temető. A
ghettonak ma már nem faji és
vallási különbségtörölés a ren-
delletése, csupán csak a tör-
ténelmi és műemléki bece van,
de ez a letűnt századok után
is nagyon sok épségben ma-
radt építménnyel és külső ki-
fejezéssel. Most már — külső-
séges maradványaiban — vé-
ge lesz a város történetéből

egy igen érdekes fejezetnek. A
ghettonak és a temetőjének el-
 kell tűnnie. A városrendezési
tervek szerint a temető helyén
villanegyedet építenek és a jo-
gi fakultás épületét is ott a-
karják elhelyezni, miután a Ka-
rolium palotáját szintén lerom-
bolásra ítélték a város rende-
zői. A ghetto temetőjében van
Lőw rabbi sírja, akit a Gólem
legendából ismernek világszerte.

Legszebb **Perzsa szőnyegek**, legjobb
angol gyapjú **fonalak**
legelőnyösebben

özv. Friedmann Jenőné-nél
(Ösztreicher palota)

**Sörivő ember csak Luther
és Cell sört iszik.**

— **Hányféle nyelvet be-
szélnek a világon?** Tessék
ide figyelni, mert innen ered
az emberek között a „bábeli
zűrzavar“, amelyet semmiféle
Kellogg-paktummal nem lehet
sohasem elsimítani. A bizony-
ságot a szorgalmas statisztiku-
sok szolgáltatják. Ők állapítot-
ták meg, hogy a föld népei ös-
zesen 3424 különböző nyelvet
és dialektust beszélnek. Ameri-
kában 1624, Ázsiában 937, Eu-
rópában 587, Afrikában 276
nyelvet. Az angol nyelvet 150
millió, a német nyelvet 120
millió, az orosz nyelvet 90 mil-
lió, a francia nyelvet 60 millió,
a spanyol nyelvet 40 millió,
a portugál nyelvet 30 millió
ember beszéli. Az angol nyelv
700.000, a német 300.000, a
francia 210.000, az orosz száz-
negyvenezer, az olasz 140.000
és a spanyol 120.000 szóból áll.

— **Kilencvenezer utlevél
egy évben.** Romániában — a
hivatalos statisztika szerint —
1927-ben 90 ezer utlevelet ad-
tak ki s ebből az államkincs-
tár 250 millió lejt inkasszált be
az utasoktól. Kétségtelenül je-
lentős bevételi tétel, de mégis
sokszorososan ráfizet erre az or-
szág. Nevezetesen meg van ál-
lapítva, hogy az utasok legna-
gyobb része nyári szünetében
fázozott külföldre s az ország
tízvetsi mérlegét ezzel rendki-
vüli mértékben rontotta le. A
bukaresti lapok foglalkoznak ez-
zel a jelenséggel és megállá-
pítják, hogy a romániai nyara-
ló közönség azért látogatja oly
nagy számban a külföldi für-
dőket, mert a romániai fürdő-
helyek hihetetlenül magas ára-
kat szednek és sokkal drágáb-
bak a külföldieknek.

**Szakszerű arcápolás! Indi-
viduális arcápoló szerek!**
Tartós vas- és vízdondolás!

Higienikus manikűr!

Izléses hajvágás!

Robella kozmetika

Satu Mare.

P. Bratianu 6 szám. I. em.

A hét humora

Ösinte kritika. Egyik előfize-
tőnk kis lánya a „Hétfői Friss Uj-
ság“-ot forgatja és odaszólt a ma-
májának: — Mégis csak furcsa!
Minden héten éppen annyi törté-
nik, hogy az ujság tele lesz vele.

Szerkesztői üzenetek:

— **L. E. Balmen.** Kéziratát el-
tettük a papírkosár fészkes-feneké-
re. Haggyon nekünk békét az ilyen
hülyeségekkel.

— **Károlyi előfizető.** Forduljon
csak teljes bizalommal az ottani
Magyar Párt elnökéhez, akit meg-
értő, melegsívű embernek isme-
rünk.

— **Felavatták a gyógyítha-
talan gyermekek otthonát
Budapesten.** Budapestről
jelentik: Fel avatták fel Buda-
tényben — a gyógyíthatatlan
gyermekek részére az első ál-
poló otthont. Ugyancsak ma
leplezték le a Gellérthegy du-
nai oldalán a mohácsi csata
emlék tábláját.

Legujabb

Ismeretes, hogy a többség-
ben levő ellenzéki csoport a
rabbi választással kapcsolato-
san gyűlést akart tartani, ame-
lyet azonban a helyi hatósá-
gok — állítólag azért, mert
Freund Chaim nincs itthon —
nem engedélyeztek. Tudvale-
vő, hogy az ellenzék nem is-
meri el a hiűközség elnökének
Freund Chaimot s egy ilyen
megokolás csak olaj volt a tűz-
re. E fölötti elkéserekedtségük-
ben a szombat délelőtti isten-
tisztélet után az ellenzéki cso-
port — mintegy 1200 főből ál-
ló tömeg — felkereste a pol-
gármestert és felkérték, hogy
vezesse őket a prefektus elé.
A polgármester eleget is tett a
hatalmas emberáradat kérésé-
nek és tolmácsolta az ellenzék
vezetőinek kérését a prefektus
előtt. A prefektus nemsokára
a vármegyeház zsufolóság meg-
telt nagytermében kijelentette
az impozáns módon egybe se-
reglett ellenzékieknek, — hogy
négyezer aláírással adjanak be
újabb kérényt a gyűlés meg-
tarthatására s akkor annak meg-
tartását engedélyezni fogja. A
prefektus ezen kijelentése lát-
ható megnyugvást keltett s a
jelen voltak a prefektust és a
polgármestert éltetve, minden
zavar nélkül szép csendben el-
távoztak.

Apolló

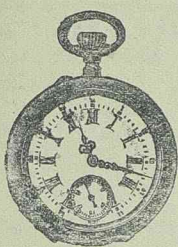
Hétfőn, kedden, szerdán:
Laura la Plante,
mint Mozikirálynő.

Uránia

Hétfő kedd és szerdán:
Fekete Bandita. Izgalmas cow-
boy kalandor dráma

Hol vásároljunk?

Önök nem kerül fáradságába s a hirdetővel és velünk szemben is kedves figyelmet tanúsít, ha vásárlásnál a „Hétfői Friss Ujság“-ra hivatkozik!...

ROSZBERNAT
órás és ékszerész
SATUMARE

Strada Mihai Viteazul (volt Rákóczy ucca) 31.

Állandóan alkalmi vételek! Antik tárgyak, arany és ezüstművek vétele és eladása. Óra és ékszer javítások. Optikai cikkek orvosi rendeletre.

A nyári szezonból meglevő cipőket rendkívül leszállított árban elárusítjuk

„DERBY” cipőtüzlet

Mű és Sima űrlést garantált minőségben és olajsajtoltást a legolcsóbban végez a **László malom** Tel.: 390.

Vasúti jegyeket

Európa minden állomására 60 napi érvénnyel továbbra is azonnal kiállít a

Berger & Katz

bívtalos meneltjegyiroda Strada Horia (Károly-köz) 2. Telef. 10. Péláru magyar vizumra jogosító igazolványokat kiadunk. Utlevél vizumoztatást a leggyorsabban intézünk. Saját futárjáratok Clujra és Bukarestbe.

Ha Szatmáron van dolga

okvetlenül keresse fel az állomással szemben levő, jó hírnévnek örvendő

„PARK”

szállodát és éttermet. Olcsó és nyugalmat nyújtó szobái garantált feregmentesek. Szigorúan orth. כשר kosher házi konyha. Elsőrendű borok.

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Hirdessen a

„Hétfői Friss Ujság“-ban

Fiatal, jó családból való, r.kath. vallású, feltétlen tisztességes özvegy asszony két éves gyermekének és a maga megélhetésének biztosítására hajlandó volna uri családnál házvezetőnői, vagy hasonló állást vállalni, aki nem nagy fizetésre, mint inkább nyugodt otthonra vágyik. Érdeklődők forduljanak a kiadóhivatalhoz.

Menyasszonyi, — nyoszolyólányi csokrok, koszorúk és különféle élő-és mű virágok a legolcsóbban

Berey Károlyné

virágüzletében szerezhetők be. Szatmár, Kazinczy ucca 11

Hol az az ember?

aki még nincs meggyőződve róla hogy mérték után a legelegánsabb és a legtartósabb cipőket **Fördög Alajos** cipész Madách ucca 3 szám készíti

Hirdessen a

„Hétfői Friss Ujság“-ban

Csokrokat, koszorúkat és cserepes virágokat izlésesen és jutányosan **Pintyóné Fekete Mária**

virágüzletében, — a Dácia mellett szerezhet be.

C A F É

„Kis Pipa“ Étterem Legjobb, legolcsóbb szórakozóhely.

Elsőrendű zene. Reggel 3 óráig nyitva. Kifűző babléves.

Hinta, ebédlő és nád székek ujra kötését szakszerűen és olcsón vállalja

Schönberger Mariska

Hósfőc 9. szám

Tevjovits József

vizumoztatási irodája

Dácia udvar

Gyorsan, pontosan és olcsón teljesíti megbízatásait

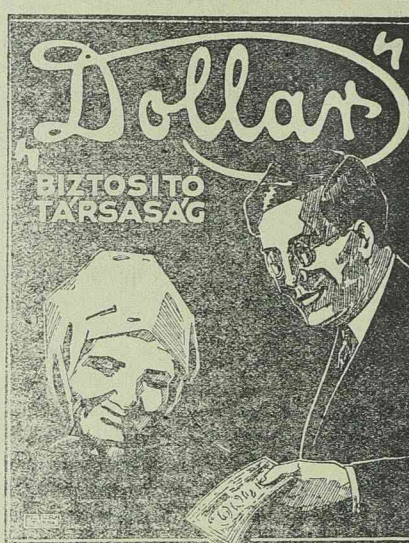
IFJ. WEISZ IGNÁTZ

posztó, kész férfi-és gyermek ruha áruháza Satu-Mare

Piața Bratianu 24. (Csizmadia szin alatt.)

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

A „Hétfői Friss Ujság“-mindent lát, hall-és megír!

Vezérügynőksége

Schneider

Rudolf

Satumare,

Str. Stef. cel M. (v. Kazinczy u.)

1 szám alatt

fölvesz:

100.000. (Egyszázezer Leies)

élet biztosításokat orvosi vizsgálat mellőzésével 18 évtől 79 év korhatárig. Felvételi- és kötvénydíj egyszer s mindenkorra 1000 (Egyezer lei), a halálesetenkénti hozzájárulás 100 Lei (Egyszáz) Mielőtt biztosítását megkötné, kérjen ajánlatot és saját megnyugtatósára érdeklődjék társaságunk vezetőinek erkölcsi- és anyagi garanciájáról.

Ügynököket magas jutalék mellett alkalmazunk

Ha házat csinosan, szakszerűen, ujoilag befedni, vagy régi házat átfedni akarja, ne használjon mást, mint

P A L A

FEDÉST. Tűzmentes, igen könnyű, szép, színes és csinos fedés. — Kérjen díjmentes költségvetést SCHWARCZ TESTVÉREK cégtől Satu-Mare, Str. Decebal (Kölcsi u.) 37. Kik úgy helyben mint vidéken pala-fedést vállallnak.

720-as benzin

A Str. Horia (volt Károlyi köz) 5. szám alatti telephelyen előtt felállított legmodernebb automatikus benzintöltő állomásunkon mindenkor legolcsóbban kapható.

Ejjeleti szolgálat. Vas és Vasár behozatali r. t. Lincoln FORD Fordson osztálya

Puskás Árpád

uri-szabósága

S Z A T M Á R, Str. Stefan cel Mare (v. Kazinczy u.) 10.

A nyári szezonra

megérkeztek a legújabb férfi és női divat cikkek.

Olcsó nyári vásár!

Hertz József férfi és női divatáruházában

Linóleum, szőnyeg, butorszővetek és mindennemű

Kárpitos kellékek legolcsóbb beszerzési forrása

Spitzer Izrael & Co.

Városi bérpalota.

Hencserek, börgarnitúrák, madracok

stb. legelőnyösebben

Szász József

kárpitosnál

Szatmár, Stefan cel Mare (Kazinczy u.) 20 szerezhetők be.

Javításokat olcsón vállal

A n. é. közönség szíves figyelmébe.

Mindennemű cipőfelsőrészeket, tűzéseket szakszerű kivitelben, igen jutányosan vállalok. Elegáns, tartós cipőket mérték után készítek.

Dézszy Gyula Harcos u. 3

Nyomatott a Hirsch féle nyomdai műintézet gyorsajtóján Satu-Mare